

31.8.2010

A7-0225/1

Τροπολογία 1

James Nicholson

εξ ονόματος της Ομάδας ECR

Έκθεση

A7-0225/2010

José Boné

Δίκαια εισοδήματα για τους αγρότες: Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη
COM(2009)0591 – 2009/2237(INI)

Πρόταση ψηφίσματος (άρθρο 157, παράγραφος 4 του Κανονισμού) για την αντικατάσταση της μη νομοθετικής πρότασης ψηφίσματος A7-0225/2010

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με δίκαια εισοδήματα για τους αγρότες: Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Οκτωβρίου 2009 με τίτλο "βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη" (COM(2009)0591) και των διαφόρων εγγράφων εργασίας που επισυνάπτονται στην εν λόγω ανακοίνωση,
- έχοντας υπόψη τις τελικές συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας γεωργικών προϊόντων διατροφής της 17ης Μαρτίου 2009¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαρτίου 2009 σχετικά με τις τιμές των τροφίμων στην Ευρώπη²,
- έχοντας υπόψη τη δήλωσή του της 19ης Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με "τη διερεύνηση και την αντιμετώπιση κατάχρησης εξουσίας μεγάλων σουπερμάρκετ που αναπτύσσουν δραστηριότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση"³,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα που υιοθέτησε το Συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2010 για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη⁴,
- έχοντας υπόψη την έκθεση "Agribusiness and the right to food" (αγροτική επιχειρηματικότητα και το δικαίωμα στην τροφή), που συντάχθηκε από τον ειδικό εισηγητή του ΟΗΕ για το δικαίωμα στην τροφή,

1

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/high_level_group_2008/documents_hlg/final_recommendations_hlg_17_03_09_en.pdf

2 Κείμενα που εγκρίθηκαν σε αυτή την ημερομηνία, P6_TA(2009)0191

3 Κείμενα που εγκρίθηκαν σε αυτή την ημερομηνία, P6_TA(2008)0054

4 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/113636.pdf

AM\828793EL.doc

PE446.560v01-00

- έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (A7-0225/2010),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατη αστάθεια τιμών σε τρόφιμα και βασικά εμπορεύματα προκάλεσε σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τη λειτουργία της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και με τη δυνατότητα υλοποίησης του βασικού στόχου της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων που είναι η εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος στους αγρότες και ο σίγουρος εφοδιασμός των ευρωπαϊών καταναλωτών με προϊόντα ποιότητας, σε τιμές που είναι διατεθειμένοι να πληρώνουν, εντός του συνολικού πλαισίου πολιτικής για αειφόρο παραγωγή και κατανάλωση και με μια πληθώρα αλληλεξαρτώμενων συντελεστών όπως αγρότες, μεταποιητές και παρασκευαστές, και πάροχοι μεταφορών, ενέργειας, συσκευασίας και υλικοτεχνικής υποδομής,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι μολονότι η ετήσια αύξηση των τιμών των τροφίμων από το 1996 είναι της τάξης του 3,3%, η τιμή στην οποία πωλούν τα προϊόντα τους οι αγρότες αυξήθηκε μόλις κατά 2,1%, ενώ συγχρόνως τα λειτουργικά έξοδα έχουν αυξηθεί κατά 3,6%, το δε μερίδιο της αγροτικής προστιθέμενης αξίας από την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων έχει πέσει στην ΕΕ των 25 από το 31% το 1995 στο 24% το 2004,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οιαδήποτε αναμόρφωση της ΚΑΠ πρέπει να λάβει υπόψη τις διακυμάνσεις των εισοδημάτων των αγροτών και την έκταση στην οποία τούτο οδήγησε τους αγρότες να μην μπορούν να εξασφαλίζουν δίκαιο εισόδημα από την εργασία τους,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ανάγκη να διευκολυνθεί η καλύτερη πρόσβαση των ΜΜΕ στις αγορές σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής αναγνωρίζει ότι τα τρόφιμα αντιπροσωπεύουν 16% των δαπανών των νοικοκυριών της Ευρώπης και επομένως οι υψηλές τιμές των τροφίμων αποτελούν πηγή ανησυχιών επειδή ασκούν πίεση στα εισοδήματα των νοικοκυριών,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνέπειες της συγκέντρωσης αγοράς σε οποιοδήποτε οικονομικό τομέα οδηγούν στη μείωση των τιμών και επομένως εξασφαλίζουν πλεονεκτήματα για τον καταναλωτή, αλλά, αν δεν ελέγχονται από τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές μπορεί να έχουν αρνητικά αποτελέσματα με στρέβλωση του ελεύθερου ανταγωνισμού,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, δεδομένων του αριθμού των συντελεστών στην αλυσίδα και του γεγονότος ότι το κόστος του πρωτογενούς προϊόντος μπορεί να αποτελεί μικρό μόνον μέρος του κόστους του τελικού προϊόντος, δεν είναι πάντα εύκολο να υπολογισθεί με βεβαιότητα η σχέση ανάμεσα στις τιμές που εισπράττουν οι αγρότες και εκείνες που πληρώνουν οι καταναλωτές,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγρότες πολύ συχνά περνούν από μεταποιητές καθώς και από εμπόρους λιανικής και ότι η συνιστώσα μεταποίησης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων

απαιτεί περαιτέρω ανάλυση,

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής αφήνει να εννοηθεί ότι σοβαρά προβλήματα όπως κατάχρηση δεσπόζουσας αγοραστικής ισχύος, αθέμιτες πρακτικές στη σύναψη συμβάσεων, περιορισμένη πρόσβαση στην αγορά, έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τη διαμόρφωση τιμών και την κατανομή περιθωρίων κέρδους μπορεί να υπάρχουν σε όλα τα μέρη της αλυσίδας τροφίμων,
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ δυνητικώς αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και δυνητικώς αντιπαραγωγικών πρακτικών, και ότι καμιά από τις πρακτικές αυτές δεν είναι αναπόφευκτη συνέπεια της άνισης διαπραγματευτικής ισχύος,
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής υπονοεί ότι η αποτελεσματική εφαρμογή των εν ισχύ κανονισμών χρησίμευσε στην αντιμετώπιση σοβαρών παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού κατά περίπτωση, μεταξύ των οποίων συμπράξεις και προκαθορισμένες τιμές μεταπώλησης και ότι και άλλες δυνητικά αθέμιτες ή αντιπαραγωγικές πρακτικές πρέπει να εξετασθούν κατά περίπτωση στο πλαίσιο των συνθηκών της τοπικής αγοράς,
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι ίδια εμπορικά σήματα εφαρμόζονται απλώς σε προϊόντα που παρασκευάζονται από ή για τους εμπόρους λιανικής ότι δίνουν στους καταναλωτές περισσότερες επιλογές και αξία, προσφέρουν αγορά για πολλούς μικρομεσαίους προμηθευτές σε πολλά κράτη μέλη, παράγονται από μερικούς από τους καλύτερους παρασκευαστές άλλων σημάτων, είναι συχνά πρωτοπόρα από την άποψη της ενημέρωσης των καταναλωτών και της δημόσιας υγείας και ως εκ τούτου συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων δημόσιας πολιτικής,

Η φύση της αλυσίδας και οι στόχοι

1. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν ρητά ότι μια αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων που λειτουργεί καλά εξασφαλίζεται από μια ελεύθερη ανταγωνιστική αγορά στην οποία όλοι οι συντελεστές - όχι μόνον οι παραγωγοί που είναι τα βασικά στοιχεία αλλά και εκείνοι που προσθέτουν αξία στο προϊόν - μπορούν να δρουν με τη λογική του εμπορίου και να επιτυγχάνουν δίκαια κέρδη και στην οποία οι ρυθμίσεις χρησιμοποιούνται για να ενισχύουν τον ανταγωνισμό, να διασφαλίζουν την δυνητική πρόσβαση σε νεοεισερχόμενους, να εγγυώνται την ασφάλεια και να διορθώνουν τις σαφώς αποδεδειγμένες ατέλειες της αγοράς·
2. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο "Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη" δεδομένου ότι η αλυσίδα εφοδιασμού γενικώς λειτουργεί καλά ως προς το ότι "παραδίδει υψηλής ποιότητας τρόφιμα σε συμφέρουσες τιμές στους Ευρωπαίους καταναλωτές, εξασφαλίζει την ασφάλεια και την ανιχνευσιμότητα των προϊόντων και μπορεί να είναι περήφανη για την μεγάλη προσφορά εξαιρετικά ανταγωνιστικών, καινοτόμων και παραδοσιακών προϊόντων",

Έλλειψη ισορροπίας στην αλυσίδα και στις τιμές

3. καλεί την Επιτροπή να αναγνωρίσει ότι, για να ενθαρρυνθούν τα συστήματα βιώσιμης και δεοντολογικής παραγωγής, οι αγρότες πρέπει να αποζημιώνονται για τις επενδύσεις τους

και τις υποχρεώσεις τους σε αυτούς τους τομείς·

4. επισημαίνει ότι οι υψηλότερες τιμές καταναλωτή στα τρόφιμα ασκούν πιέσεις στα εισοδήματα των νοικοκυριών· αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της αλυσίδας εφοδιασμού προκειμένου να προσφέρονται δυνατότητες επιλογής και χαμηλότερες τιμές σε όλους τους καταναλωτές, ιδίως τους πλέον ευάλωτους· τονίζει, εξάλλου, ότι οποιοσδήποτε μεταρρυθμίσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων δεν πρέπει ούτε να υπονομεύουν τον ανταγωνισμό ούτε να ζημιώνουν τους καταναλωτές·
5. θεωρεί ότι η ασύμμετρη εξέλιξη των τιμών βασικών γεωργικών προϊόντων σε σχέση με τις τιμές των ειδών διατροφής θα μπορούσε να είναι μία απόδειξη ανισορροπίας στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων που θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους καταναλωτές· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει και, εάν χρειάζεται, να ενισχύσει τα μέσα παρέμβασης της Ένωσης με σκοπό τη μείωση της αστάθειας των τιμών στην αγορά των γεωργικών προϊόντων διατροφής αλλά τονίζει ότι η αύξηση της διαφάνειας κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων είναι απαραίτητη για τη βελτίωση του ανταγωνισμού και της ανθεκτικότητας στην αστάθεια των τιμών·

Ανταγωνισμός

6. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι το ευρωπαϊκό δίκαιο περί ανταγωνισμού και η εφαρμογή του αρκούν για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε παραβιάσεων του ανταγωνισμού στην αλυσίδα τροφίμων· τονίζει ότι οι τροποποιήσεις των κανόνων είναι απαραίτητες μόνον εάν υπάρχουν σαφείς αποδείξεις ότι με τους υφιστάμενους κανόνες εφόσον εφαρμόζονται σωστά δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με ουδέτερο τρόπο οι πρακτικές παραβίασης του ανταγωνισμού·
7. καλεί τις εθνικές αρμόδιες περί του ανταγωνισμού αρχές και τις αντίστοιχες της ΕΕ να ερευνήσουν και, όπου δει, να λάβουν μέτρα κατά των πρακτικών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό μεταξύ όλων των παραγόντων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, περιλαμβανομένων των πρακτικών οι οποίες μπορούν να υπονομεύουν συστηματικά τη διαπραγματευτική θέση των αγροτών·

Θεμιτές και αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

8. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντοπίσουν και να καταπολεμήσουν τις καταχρηστικές εμπορικές πρακτικές που αποβαίνουν εις βάρος της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς περιλαμβανομένων οιασδήποτε τέτοιων πρακτικών που χρησιμοποιούνται από χονδρεμπόρους και εμπόρους λιανικής οι οποίες θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη διαπραγματευτική θέση των αγροτών· τονίζει ότι η καλύτερη γνώση σχετικά με τα συμβατικά δικαιώματα θα συμβάλει στην πρόληψη αυτών των πρακτικών·
9. τονίζει ότι η ελευθερία των συμβάσεων πρέπει να αποτελεί τη βάση για συμβατικές σχέσεις και ότι κάθε πρωτοβουλία που περιορίζει αυτή την ελευθερία πρέπει να βασίζεται σε σαφή και κατηγορηματικά στοιχεία σχετικά με την αναγκαιότητα της πρωτοβουλίας με σκοπό να συμβάλει σε πιο ανοιχτή και ελεύθερη αγορά·
10. καλεί τα κράτη μέλη να φροντίσουν να τεθούν οι συμβατικές σχέσεις σε όλο το μήκος της

αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων σε ασφαλέστερη βάση προτείνοντας προαιρετικούς κώδικες θεμιτών πρακτικών σύναψης συμβάσεων·

11. καλεί την Επιτροπή να επιχειρήσει περαιτέρω ανάλυση των αθέμιτων πρακτικών και σχέσεων στα κράτη μέλη και ζητεί να συμπεριληφθεί συγκριτική ανάλυση των πρακτικών που θεωρούνται θεμιτές και αθέμιτες στα κράτη μέλη, ανάλυση που θα χρησιμεύσει ως βάση για οιοσδήποτε περαιτέρω συστάσεις· θεωρεί ότι η ανάλυση πρέπει να επικεντρωθεί ιδιαίτερα αλλά όχι αποκλειστικά στις ακόλουθες πρακτικές:

- αναδρομικές αλλαγές σε συμφωνίες εφοδιασμού·
- πληρωμές που δεν διενεργούνται εντός λογικού χρονικού διαστήματος από την παραλαβή του τιμολογίου·
- πληρωμές για δημιουργία αποθεμάτων και εισαγωγή στο χρηματιστήριο·
- άρνηση αποζημίωσης προμηθευτού για εσφαλμένες προβλέψεις που καταλογίζονται στον έμπορο λιανικής·
- πληρωμές για να εξασφαλισθεί καλύτερη θέση για τα εμπορεύματα·
- παράλειψη κοινοποίησης σε προμηθευτή προώθησης προϊόντων για τα οποία ο προμηθευτής πρέπει να καταβάλει πληρωμή·
- αποχώρηση προμηθευτών από το χρηματιστήριο για λόγους που δεν είναι καθαρά εμπορικοί·

12. καλεί την Επιτροπή να απορρίψει οιοσδήποτε προτάσεις πολιτικής βασίζονται σε υποθέσεις ότι η ανάπτυξη ιδίων σημάτων παραβιάζει τον ανταγωνισμό ή είναι αθέμιτη ή ότι θα υπονομεύσει την ικανότητα των ιδίων σημάτων να προσφέρουν αξιοποίηση του χρήματος και πρόσβαση στην αγορά για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αλλά και μεγάλους παραγωγούς σε ελεύθερο, θεμιτό και ανοιχτό ανταγωνισμό με άλλα σήματα, και να εξασφαλίσει ότι όλες οι προτάσεις πολιτικής αναγνωρίζουν ότι οι έμποροι λιανικής είναι επιχειρήσεις και έχουν το δικαίωμα να καθορίζουν ποια προϊόντα επιθυμούν να πωλούν, με την επιφύλαξη του δικαίου περί ανταγωνισμού και θεμιτών πρακτικών, και ότι τα ίδια σήματά τους πρέπει να υπόκεινται στις ίδιες ρυθμίσεις με άλλα σήματα·

Επιβολή

13. προτείνει ως πρώτο βήμα η Επιτροπή να ενθαρρύνει ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών και να εξετάσει τις προαιρετικές και ρυθμιστικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη για εντοπίζονται και να τερματίζονται οι αθέμιτες συμβατικές σχέσεις·

14. ενθαρρύνει την εγκατάσταση σε όλα τα κράτη μέλη διαμεσολαβητών για τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ όλων των παραγόντων, τη διερεύνηση των καταγγελιών και την υποβολή συστάσεων για τη βελτίωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και τους προαιρετικούς κώδικες· παροτρύνει τους εν λόγω διαμεσολαβητές να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές και να συντονίζουν από κοινού τις δράσεις τους·

Ενημέρωση των καταναλωτών και τιμές

15. σημειώνει ότι σύμφωνα με τον δεύτερο πίνακα αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές, αυτοί είναι ικανοποιημένοι με τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι επιχειρήσεις λιανικής

πώλησης τροφίμων αλλά όχι τόσο με την συγκρισιμότητα των τιμών των τροφίμων·
χαιρετίζει την πρώτη έκδοση του μέσου παρακολούθησης των ευρωπαϊκών τιμών
τροφίμων αλλά σημειώνει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η διαφάνεια των τιμών σε όλη
την αλυσίδα εφοδιασμού·

16. ζητεί από τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτευχθούν δικαιότερες τιμές, να λάβουν μέτρα για την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας και της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών και οργανώσεων των παραγωγών έναντι άλλων οικονομικών παραγόντων στην αλυσίδα τροφίμων, και για την ενθάρρυνση της δημιουργίας οργανισμών που θα ενισχύσουν τους δεσμούς μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών εντός των επιμέρους κλάδων, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπονομεύουν τη σωστή λειτουργία της ενιαίας αγοράς·
17. πιστεύει ότι είναι απαραίτητο για τους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση σε σαφή ενημέρωση μέσω επισημάνσεων που θα επιτρέπουν τον προσδιορισμό της προέλευσης των ανεπεξέργαστων τροφίμων και τον εντοπισμό τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων·

Ενίσχυση της θέσης των παραγωγών

18. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τους προμηθευτές, ιδίως τους αγρότες, να γίνουν αποτελεσματικότεροι παράγοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού με το να οργανωθούν σε συνεταιρισμούς και/ή οργανώσεις παραγωγών, ώστε να αυξηθεί η διαπραγματευτική τους ισχύ· παροτρύνει δε τους ίδιους να επενδύσουν σε προηγούμενα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού προκειμένου να μπορέσουν να επωφεληθούν της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους·
19. καλεί τα κράτη μέλη να καθορίσουν με κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα την νομική ευθύνη των φορέων και ατόμων που επιτρέπουν καταχρήσεις στην αγορά του εφοδιασμού τροφίμων·
20. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Or. en